

kjerkebla'

kjerkebla'

FOR TORVASTAD MENIGHET
NR 1 - 2019 - ÅRGANG 63

Påskeegg hos Olaug Vikingstad.
Foto: BH

ANDAKT

Alle mennesker stilles på valg i forhold til Jesus, ingen kan være nøytrale.

Pontius Pilatus prøvde. Kona sendte bud til ham og sa: «Ha ikke noe med denne rettferdige mannen å gjøre! Jeg har drømt så vondt i natt for hans skyld.» (Matt 27.19)

Pilatus vasket hendene sine for å vise at han var uskyldig i Jesu blod. Kaifas og mange andre ledende fariseere + en ropende folkemengde, ville heller ha Barrabas fri – og Jesus korsfestet.

På korset var Jesus sammen med to røvere, en spottet mens den andre sa «... Jesus, husk på meg når du kommer i ditt rike!» (Lukas 23.42) Jesus tok da denne røveren med i paradiset.

Jesus skulle korsfestes, det var Guds

frelsesplan. Han måtte dø for våre synder og stå opp igjen for å vise at frelsesverket vårt skulle være fullendt.

Mye er sagt og skrevet om Guds nåde. Sveinung Hølmebakk skriver i en sang om å være langt nede og syndene tynger, om å se lyset fra Himmelen og en naglemerket hånd med nåde og fred. Andre har skrevet om at Guds nåde rekker. Guds nåde er nok for meg.

La oss nå feire påske i forvissning om at Guds frelsesplan gjelder fortsatt, også for hver enkelt av oss! Om vi vender oss til Jesus, er den nåden ny hver dag!

Faste poster i gudstjenesten: Kyrie!

I fortellingene om Jesus hører vi flere ganger om at mennesker roper til ham i nød. (For eksempel Matteus 15, 22 og Matteus 20, 30). –

Herre! kaller de ham da. På gresk er dette «Kyrie». Å henvende seg til Jesus på denne måten er det stikk motsatte av et cocktail-party, der ulike mennesker møtes for å se om de kan ha gjensidig utbytte av å prate sammen. «Kyrie» er derimot å legge seg flat. Å la den andre være stor, og håpe på det beste. Den som roper «Kyrie», ber om barmhjertighet.

Med vårt «Kyrie eleison» (Herre, vær barmhjertig) tidlig i gudstjenesten sier vi noe vesentlig om rollene: Gud er stor. Vi er små. Vi håper på det beste likevel, på Guds barmhjertighet. (jå)

Servicetorg Karmøy
Telefon: 52 81 00 01

KJERKEBLA' FOR TORVASTAD:

Redaktør: Svein Erik Haugen

Redaksjon dette nummer; Ingmar Areklett, Bodil Haugen, John Kristian Hausken, Anne Netland

Tips og stoff sendes til torvastad@menighetsblad.no

Utgivelser 2019 : 27.mars, 12.juni, 4.september, 11.desember. Det er innleveringsfrist 12 dager før utgivelse.

Trykk: HBO, Distribusjon: Bodhild Aase: 45633916

Mail Kristin Skofteland for digital utgave!

Gironr for gave til bladet: 3361 14 00611

GIVERTJENESTE Menigheten

Menighetens givertjeneste går til dekking av den delen av trosopplæringsarbeidet som staten ikke dekker.

Det er derfor viktig for menigheten å ha disse midlene for å ha et best mulig trosopplæringsstilbud til våre barn og unge. Mange støtter arbeidet allerede, men det er alltid plass til flere! Givere kan velge å gi engangsbeløp eller bli fast giver. De som ikke alt er faste givere og som ønsker å bli det, må ta kontakt med kontoret.

Kontonummer: 3361 19 05586

TORVASTAD MENIGHET:

Kontor: Torvastad Kulturhus

Tlf. 52 81 20 30

Fax 52 82 40 99

torvastadkirke.no

Administrativ leder:
Kristin Skofteland
Tlf: 47468880

E-post: kristin.skofteland@karmoykirken.no

Trosopplærer:
Lisbeth Carina S. Marvik (perm)

Menighetspedagog:
Synnøve Bårdsen Lindanger
Tlf: 52 81 00 01 / Mobil: 938 78 946
synnove.bardsen.lindanger@karmoykirken.no

Kirketjener: Sonny Torvestad
Tlf. 52 83 95 69, Mobil: 456 08 484
E-post: sonny.torvestad@karmoykirken.no

Kantor: Ingrid E B Tobiassen (perm)

Leder i menighetsrådet:

Nils Olav Stava

Tlf. privat: 977 92 130

E-post: nilo4298@gmail.com

Takk til Anne Netland

1. nyttårsdag hadde Anne Netland sin siste gudstjeneste som sokneprest på Torvastad. Hun forteller at beslutningen om å slutte som Torvastadprest var vanskelig. Før hun begynte på Torvastad jobbet hun 50 prosent som sjømannsprest i Sør-Amerika, og hun fortsatte i 20 prosent stilling den tiden hun var hos oss. Da Sjømannskirken tilbød henne full stilling måtte hun velge. Hun trivdes godt på Torvastad og skulle gjerne blitt noen år til. Samtidig følte hun at jobben som sjømannsprest i Sør-Amerika var som skreddersydd til henne, og valget falt derfor på Sjømannskirken og Sør-Amerika – til stor skuffelse for mange i menigheten vår. Anne forteller at jobben som sjømannsprest består av ca 125 reisedager i året, fordelt på 5 turer til Sør-Amerika. Hun skal betjene hele kontinentet og må passe på at alle får en bit av henne. Hun skal ha gudstjenester, noen ganger gifte eller døpe folk, gå på bedriftsbesøk og fengselsbesøk, være med på ulike arrangement, messer og lignende, ha kontakt med norske studenter, med ambassader og konsulater med mye mer. Hun må også følge med på endringer som skjer, bedrifter og studenter kan plutselig forsvinne fra noen byer eller dukke opp i nye.

Vi spurte Anne hva som var det beste med å være sokneprest på Torvastad. Da kom det kjøpt at det var alle de flotte fol-

kene, både i staben og alle de fantastiske frivillige medarbeiderne. - Det var deilig å føle seg omsluttet av mange flinke og vilige medarbeidere. Jeg vet om mange prestekollegaer som føler seg alene – sånt er det ikke på Torvastad!

Vi ber henne avslutningsvis komme med sine ønsker/drømmer/visjoner for Torvastad menighet:

- Jeg ønsker at min egen og yngre generasjoner må finne sin plass i menigheten og i gudstjenesten. Det hadde vært flott om gudstjenesten kunne bli en felles samlingsplass for alle generasjoner. Jeg ønsker også at det skal myldre av aktivitet på Ungdomshuset og i den nye kirkestua, og gleder meg allerede over den gode responsen

på SuperOnsdagene.

Så gleder vi oss til gjensyn med Anne. Hun bor jo med familien på Avaldsnes og har det som base. Og det skulle ikke forundre oss om hun dukker opp som vikarprest en gang prostens er i beit for prester.

Her ser vi Anne omgitt av de som var sokneprester på Torvastad før henne.

Har du sett!

Bli med Emelin Hausken (t.v.) og Thala Nilsen Heggheim på jakt etter påskespor i Torvastad kirke. Med hjelp av kirketjener Sonny Torvestad har de funnet bilder og symboler som har å gjøre med palmesøndag, skjærtorsdag, langfredag og påskedag.

På sporet av påskefortellingen i Torvastad kirke

5.-klassingene Thala Nilsen Heggheim og Emelin Hausken er utfordret til å finne ting i kirken som har å gjøre med fortellingene om Jesus den første påsken.

Kors er det mange av i kirken. På kanten rundt alterduken, i mange detaljer i treverk og tekstiler. Og på det store glassmaleriet framme til høyre for alteret henger Jesus på korset. Jentene vet at korset hører til langfredag. - Den dagen Jesus ble korsfestet og døde. Men hvorfor står det «INRI» over hodet på Jesus?

Sokneprest Jon Ådnøy forklarer villig: De som klaget Jesus inn for de romerske myndighetene sa at han hadde påstått at han var kongen over jødene, altså en opprører mot romerne. - På latin, som romerne brukte, er I og J samme bokstav. INRI betyr «Jesus fra Nasaret, Rex (kongen) over Jødene», sier presten.

Men det skulle jo begynne med palmesøndag. Finnes det palmegreiner i kirken? Bilder av kapper som er lagt på veien der Jesus rir inn i Jerusalem? Dette ser dårlig ut.

Kirketjener Sonny Torvestad er inne i ett av skapene sine, og kommer ut med et hvitt klede med

en kongekrone brodert med gulltråd. - Da Jesus red inn i Jerusalem, ble han tatt imot som en konge, minner hun om. Og selvfølgelig har hun rett. Matteus forteller (kapittel 21 vers 5) at «se, din konge kommer til deg, ydmyk er han og rir på et esel». Lukas skriver (kapittel 19 vers 38) at folk ropte «Velsignet er han, kongen, som kommer i Herrens navn».

Skjærtorsdagsbilder er det lettere å finne i andre kirker: Ganske mange gudshus har et bilde av Jesus som sitter og spiser det siste måltidet sammen med disiplene. Det har vi ikke i Torvastad. Men jentene finner et tydelig spor etter skjærtorsdag likevel. På flere steder, faktisk: Druer og kornaks.

- Brød - det er jo laget av korn. Og vin er laget av druesaft. Så druene og aksene, det betyr vin og brød. Det var det Jesus delte med disiplene da han sa «dette er min kropp» og «dette er mitt blod», slår Thala og Emelin fast.

Kirketjeneren har vært lengst inne i et annet skap og funnet en purpurrød messehakel. På et bredt gullkors er Jesu lidende kropp brodert inn. Med «INRI» på toppen av korset. Rundt hodet har Jesus en tornekrone.

- Langfredag. Uten tvil, konstaterer jentene.

Men hva er den runde klumpen helt nederst på korset? Ved nærmere ettersyn ser de to knokler i kryss under klumpen. Sjørøversymbol kan det vel ikke være, i en kirke? Men det er jo et dødninghode?

Sonny Torvestad hjelper jentene med tolkingen. - Da Jesus ga seg selv på korset, vant han over døden. Selv om Jesus ser ut som han har mistet alt, også livet, der han henger, så vinner han en seier likevel, ved at han dør. Påskedagen har sitt eget glassmaleri, på venstre side av alteret. Jesus er på vei opp fra graven, med liksvøpet rundt seg. Soldatene som var satt til å vokte graven, er skrekkslagne.

- Kongekronen fra palmesøndag kan også minne om påskedag, mener presten. På palmesøndag blir det nesten litt komisk - at en «konge» sitter på et esel, det minst kongelige ridedyret som finnes. Det blir nesten som om kong Harald hadde kommet på moped. Men når Jesus står opp fra de døde, har han vunnet over død og vondskap. Da er det tydelig hva det betyr at han er konge.

(Tekst: Jon Ådnøy Foto: Bodil Hagen)

Påskedag: Alle fire evangelier skriver om kvinnene som kom til grava påskedag og oppdaget at Jesus ikke lenger var der. Matteusevangeliet forteller om soldatene som holdt vakt, og som skalv av redsel og ble liggende som døde da Jesus sto opp (Matteus kapittel 28 vers 2-4).

Palmesøndag: - Jesus red inn i Jerusalem som en konge, forklarer kirketjener Sonny Torvestad til Emelin Hausken (t.v.) og Thala Nilsen Heggheim. Det hvite tøyestykket skal henge foran på prekestolen fra påskedag og utover til pinse.

Herre over dødens makt: Dødningehodet nederst på korset på den gamle messehakelen, symboliserer døden. - Selv om Jesus mistet livet, seiret han over døden da han døde, forklarer kirketjeneren.

Langfredag: INRI betyr «Jesus fra Nasaret, kongen over jødene», forklarer sokneprest Jon Ådnøy. Evangeliene forteller at Pontius Pilatus fikk satt opp skilt med «Jødernes konge» på korset.

Samtale med John Terje Hagland

Vår, og Norheims, kirkegårdsarbeider, John Terje Hagland hadde tenket å bli pensjonist i mars, men ble spurt om å utsette pensjonisttilværelsen noen dager til ny mann var klar. Nå var han dessverre uheldig på glattisen i februar og resultatet ble brukket høyre underarm, slik at det nå ser ut som det blir sykemelding det meste av «ekstratida»!

Kjerkebla' tok derfor turen til Hagland for å ha en samtale med John Terje om hvordan det har vært å arbeide på kirkegårdene i Torvastad og Norheim i over 20 år, siden 1. desember 1998.

Det blei en aktiv start med trepleiekurs i Kopervik på mandagen og to begravelser, en på Torvastad kl 11 og en på Norheim kl 13 på tirsdagen. Men med en erfaren gravemaskinkjører gikk det greit,

Hvilken bakgrunn hadde du da du startet?

Vokste opp på småbruk, de første 7 skoleårene på Hagland skole, var innom jordbrukskolen på Tveit som lærling i «Hagen», tok etterhvert grønnaklinja på Dønnesmoen gartnerskole ved Grimstad. Jobbet deretter som gartner på grønnaks-gård på Østlandet, Dreiv eget gartneri i 17 år. Deretter noen år i Salve Høyvik gartneri. Ellers har det jo vært «livets skole», med bl.a. militærtjeneste o.a. knask.

Hvordan har arbeidet vært?

Har opplevd det som interessant, lærerikt og trivelig takket være godt samarbeid med kjekke kolleger både blant utegutta, menighetene, gjengen på Kirkevergekantoret, både de som er der nå og de som var der når jeg begynte. Videre alle flinke og positive ungdommer og pensjonister som har jobbet som ekstrahjelp i sommerhalvåret. Det har vært mange gode samtaler på kirkegården! Takk til alle!

Det har vært et allsidig arbeid, nesten ingen dager lik den andre. Frihet til eget initiativ til forbedringer. Bl.a. har vi begynt med kompostering av hageavfallet slik at vi får jord til å fylle i ujevnheter og til bed, samt at vi reduserer restavfallet.

Den bratte bakken i sør på Torvastad er tung for pårørende som skal stelle de nederste gravene, så her har vi satt ut tett med benker oppover slik at det er mulig med en «pust i bakken».

Det var også interessant å ha ansvaret for beplantning rundt Vedavågen kirke. Da planta vi rhododendron og aronia med

hjelmer på hodet pga at vi var innenfor hjelperområde. (Hadde kanskje vært greit å ha når jeg skulle hete ting i kjelleren i bårhuset på Torvastad også!)

Det har vært noe utvikling/endring i jobben disse årene?

Ja, det er ikke få endringer som har skjedd. Da jeg startet måtte jeg bruke egen bil i tjenesten, hadde personsøker og måtte gå på kontoret for å ringe tilbake. Nå har vi tjenestebil og mobil. Det er også forenklinger i gravregisteringen. Gravplassene er forbedret når det gjelder drenering. På østre Torvastad gravplass sto gravsteinene med vann over skriften i perioder med mye nedbør. Dette skjer ikke nå. Videre er gravplassen ved kirka blitt utvidet i sør og sørvest. På Norheim har vi fått helt ny gravplass i tillegg til den gamle. Den er lettstelt og med god driftsbygning. Utstyr og vedlikehold av grøntanlegget er også blitt bedre og mer moderne. Eksempelvis kan nevnes at vi nå har klippere med bioklipp mot før da vi kjørte med oppsamlere og måtte tømme med korte mellomrom. Dette sparer vi gjødsling med også.

Blir alle graver gravd med maskin?

Nei, for barnegraver og urnegraver blir gravd med spade.

Har du opplevd ting som du kan tenke deg å dele med leserne?

Barns rettferdighetssans. Denne lille historien skjedde på Norheim gravplass for noen år siden. Det hadde vært 2 begravelser ved siden av hverandre, den første med få pårørende og tilsvarende få blomster, den neste med mange pårørende og et stort blomsterhav. En liten jente sto halvveis skjult bak en hekk og bivånet når

jeg drev med å legge blomstene på plass på gravene. Da jeg kom tilbake etter å ha båret noe utstyr til redskapshuset, var jenta i full gang med å fordele blomstene likt på de 2 gravene. Jeg sa til henne at dette måtte hun ikke gjøre og forklarte hvorfor. «Synes ikke det er rettferdig», var svaret jeg fikk sammen med et stygt blikk idet hun snudde seg og gikk.

Jeg fikk spørsmål om hvorfor det hengte brukte sokker rundt i trær og hekker på kirkegården. Vi var plaget med rådyr som forsynte seg med blomster fra gravene, derfor fylte jeg blodmjøl i sokkene og hengte rundt. Lukten av blodmjøl (eller var det tåjammen) gjør at dyra skjyr området.

Hva tenker du at du skal fylle tida med når du nå blir pensjonist?

Nå håper jeg på noen år med familie, haging, fiske og litt farting. Takk for meg og lykke til til nye koster! Mvh John Terje

Fire på 90 med glimt fra livet

To unge 90-åringar sitter i kirkestua og nyter kaffe etter gudstjenesten. Det er få i Torvastad som har vært flere ganger til gudstjeneste enn Harald og Jakob. Begge har etternavnet Hausken, men er ikke i slekt. Vi har avtalt intervju med de to, og vil gå langt tilbake i tid. Jakob spøker om de husker godt nok: -Me kan fortella ka me vil. Det er så lenge siden, så ingen kan kontrollere om det er sant! Det beroliget intervjueren som kjente på sitt ansvar for å få med seg alt som vil bli sagt.

Snart fikk vi vite om to 90-åringar til i bygda. De ble også invitert til samtale. Med bilder fra albumer, litt mat og kaffe møtte vi hverandre i rommet "Krosshaug" på Aktivitetshuset. Tre var født i mars 1929 og ei født samme høst. Gudrun Osnes blei født i Hauskevågen 15. november. Slektningen Harald Hausken er eldst, født på det som nå kalles kvinnetiden. Senere i samme måned blei Jakob Hausken født på Hauske og Torleif Storesund på Storesund. Begge 17. mars. Intervjueren ønsker noen glimt fra de nær 33 000 dagene hver av dem har levd. Her følger laust og fast fra samtalen.

Minner fra barneårene

Et av Jakobs første minner: Bestefar budde i nora kammerset med etasjeovn. Av han fekk eg kavring med sukker på, dyppa i kaffi.

-Far min var herredskasserar og trygdekasserar, forteller Torleif. Den tida hadde dei ikkje pengeskap på kontoret. Alle pengene han hadde ansvar for, låg i eit blått og eit grønt pengeskrin. Dei tok han med him og plasserte under senga. Det var

Gudrun Osnes

Da Torleif Storesund gikk på skole i Haugesund i slutten av krigen, måtte han ha et grenseboerbevis med et "ferskt" bilde.

Harald Hausken. -Du var ein fine gutt der, var Torleifs kommentar til dette bildet.

Jakob Hausken: Etter krigen tjenestegjorde Jakob Hausken i Tysklandsbrigaden.

-9. april 1940 hadde me ein vikar frå Kristiansand. Han gråt fordi han hadde høyrte at heimbyen blei bomba. Me var ikkje lenge på skulen den dagen før me song Gud signe vårt dyre fedreland og fekk fri.

Våren 1942 kom enda en vikar. Det var Alfred Hauge som seinere blei en kjent forfatter. Han var lærer på Hauge og Håland ei kort tid. -Ein pinstiferie, ein sommarferie og ein potetferie, skreiv han sjøl seinere.

Alfred Hauge kom med sykkel, minnes Jakob. -I skjønnskiftimane sat han ved kateteret og arbeidde med nåke. Det var den første romanen hans, Tuntreet blør.

-Ein dag satt Harald og rulla på et knall heilt til det gjekk av. Me stakk alle. Hauge ikkje minst!

Harald kunne fortelle at han hadde fått knallet av Magne på kaien. -Dei hadde forretning. Det var løye at det gjekk av. Det var midt i krigen, veit du.

Nær Haugesund

De første dagene av krigen gikk det rykter om bombing av Haugesund. Mange flyttet for en kort periode til slektninger vest i bygda.

-Da krigen brøyt ut, flytta me te Føyne, lærarane.

husker Harald. Og slekt på Osnes rømte te vårt hus i Hauskevågen. -Me på Hauskje flytta te Torvestad, forteller Jakob. Frå Vikje kom folk te slekt på Hauskje. -Frå Storassund flytta me te Hålandskogen, forteller Torleif.

Store endringer

-Hima hadde me ikkje meir straum enn 200 watt. Det gjekk til lyspærer. Hadde me for mange lys på, begynte det å vippe, husker Torleif. og de andre nikker. Det gjekk med møkje ved om vintrane både til koking og oppvarming.

-Me drakk vatn frå eit spann med ei felles ausa, meinte ein. Andre var usikker. Men utedo hadde alle. Det var det også lenge på Ungdomshuset som blei bygd da de var 4-5 år.

Sykkel var det få som hadde. Lenge var det bare de som gikk med avisene som hadde sykkel. Harald fikk motorsykkel i 1952 og lærte seg å kjøre heime i Torvastad før han kom til bilsakkyndige i Haugesund. Kjører du hit uten sertifikat, kommenterte denne. -Det ville ikkje gått i dag, veit du, sier Harald ettertenksomt.

Ikkje ta av frakken til kronprinsen!

Etter at Karmsund bru blei åpna i 1955, fikk kronprinsen og gjestene mat på Ungdomshuset. Harald og Bjarte Hausken hadde ansvaret for å ta imot klærne til folk. -Margrethe Stange instruerte oss strengt på forhånd, minnes Harald. -Ta ikkje frakken av kronprinsen! Det skulle adjutanten gjera, og så skulle eg få den av han. Men du veit koss han Olav var. Han vronga av seg frakken og ga den til meg. Heldigvis laga han Bjarte ein lapp med navn til dei som kom med klærne. Hvis ikkje det var gjort, ville det blitt eit virvar når folk henta klærne.

-Så ville han Olav ha vatn. Det var bare kaffikoppar på bordene. Glasene på kjøkenet syntes Margrethe ikkje var fine nok, så hu Marie, søster til Gudrun, sprang bort til Gamlehjemmet og kom springandes tilbake med vatn i eit fint glas.

Sport

Om vinteren var det skeising på små

Juniorlaget 1947 Torvastad Turn og Idrettslags juniorlag i 1947. Harald står som nr. 2, Torleif nr. 4 og Jakob nr. 6. Laget måtte til Visnes for å øve og spille kamper.

Fire torvastadbuer på 90 år foran Ungdomshuset som er 5 år yngre: Harald Hausken, Jakob Hausken, Torleif Storesund, Gudrun Osnes. Harald ønsket seg penger til fødselsdagen. -De skal gå til Ungdomslaget, sier han. Får jeg blomster, må givne komme og vanne de sjøl.

vatn på Håland og i Hauskevågen. I sommarhalvåret var fotballen populær. -Etter me hadde jobba med høyet, var det ut å spela fotball på Jonsplan, forteller Torleif.

-Me spelte på Sommarsletta i Hauskevågen og kjøpte ball på fellelen, husker Jakob og Harald. På Padda i Viken var det kamp mot gutter fra Bakarøyna.

Høsten 45 blei det mer alvor: -Me spelte på Bøneset mot Stegg som var eit lag fra Salhus og Bø. Same hausten slo me og Stegg oss sammen til Torvastad Turn og Idrettslag, forteller Torleif.

Harald, Jakob og Torleif var med på idrettslagets juniorlag.

Mer skolegang

Gudrun gikk på en privat middelskole som fungerte en kort periode under krigen på Hauge skole i Torvastad. Så fortsatte hun på Holgersens handelsskole.

Torleif begynte på videregående skole i Haugesund i 1944. Tyskerne hadde da overtatt alle skolebygningene unntatt Lillesund. Her gikk elever i to skift. Han og

k a m e r a t e r rodde over sundet.

Flere glimt

* Guttelaget ble startet i 1939. Under krigen var det ikke nok ved til å varme opp Håland be-dehus. Jakob husker at gut-

telaget da var heime hos Jonas Skaadel, i pakterboligen på prestegarden. Da var det bare å gå fram og tilbake.

* Konfirmantfesten husker Harald godt: -Me fekk kvite skjeva med fruktsalat og det va fantastisk godt. Husk at detta va under krigen. Me konfirmantar sat på scenen sammen med kretssekretæren i Ungdomsforbundet, Tryggve Dagsland. Han syntes eg var ein skoyen kar.

* Før gjekk me langt på føtene. Nå blir ungane køyrt for at dei skal trenas og springa.

* Pass på naturen, var alle fire opptatt av.

* Respekten er svekka på mange områder, meiner Jakob. -Mentaliteten hos folk er endra, og unge veit ikkje koss dei skal oppføre seg. -Når eit gravfølgje kom, stoppa me alltid opp og tok av hua, husker Harald. -Dei vaksne var strengare før. Gjorde me nåken fantestrek, fekk me ein rapp. Far min var opptatt at me ikkje skulle banna.

Etterord

Vi takker de fire. Seinere har intervjueren fått vite om flere i Torvastad som fyller 90 år i år. Så her er det stoff til enda en runde med glimt fra fortida. Vi utfordrer Karmøynt og Haugesunds Avis og ikke minst jubilantenes familiemedlemmer til å få deres historier.

Ingmar Areklett

Foto: Ragnhild Osnes, Ingmar Areklett og private album.

NATURFORVALTEREN I KARMØY ER FRA TORVASTAD!

INTERVJU MED PEDER CHRISTIANSEN – NATURFORVALTER PÅ KARMØY.

Peder Christiansen er gift med Johanne Lomheim og de har to barn.

Han har en master innen biolog, fra Norges miljø- og biovitenskaplige universitet.

I et intervju med Haugesunds avis sier du at Karmøy står overfor to viktige utfordringer:

1. Å bevare fuglereservatene
2. Å bevare kulturlandskapet

Du sier også at:

«Karmøy har forandret seg fra et landskap med jordbruk og lynchheier, til et mye mer skogkledd landskap. Sitkagrana fører til gjengroing, noe som gjør at vi får flere av de artene som trives i skogen.»

At sjøfuglene sliter, og at landskapet gror igjen, gjelder for Torvastad som i store deler av landet. Det er mange grunner til at sjøfuglene sliter. Endringer i økosystemet i havet, mindre mat, mindre kystfiske, mer mink, plast i magen er noen

av dem.

Karmøy var tidligere et jordbrukslandskap der «alt» areal ble dyrket eller beitet. På 1900-tallet ble mye plantet med sitkagran. Dette har ført til store skoger på Karmøy, som vi ikke hadde før. Dette endrer jo totalt på økosystemet, og hvilke arter som er der vil endres. På grunn av lite beiting sprer skogene seg ut over i landskapet. Bare se hvordan Bjørgene nesten på alle kanter, vokser seg utover. De artene vi hadde i det åpne landskapet tidligere vil da få problemer. Vipe, storspove, sanglerke og mange andre arter av dyr, insekter og fugler kan ikke leve i skogen.

Hvilke fuglereservater har vi? Og er disse fredet?

Alle reservater er fredet. I Karmøy har vi 7 reservater som er holmer hvor det hekkes sjøfugl. På Urter, som er en del av Torvastad, er ett av disse. I tillegg har Karmøy to vann som er fredet. Det er Heiavatnet sør for Veasletta, og Tjøsvollvatnet i Åkra. Sør-vest for Kopervik er det også en myr på Øvre Eide som er fredet.

Truede arter er blant annet vipe, åkerrikse, sanglerke og storspove.

Har man gjort for å «hjelp» disse artene?

Kommunen samarbeider med en lokal forening kalt «Vern Vipa». Kjell Magne og Knut Bendik Storesund fra Torvastad er med der. Vi arbeider i lag med bøndene for å ta vare på vipa. Da vil i mange tilfeller også sanglerke og storspove dra nytte av dette. Ulike tiltak er gjennomført, som for eksempel at man legger et område brakk hele vårsesongen, at man planlegger beitetidspunkt, og at sitkagraner blir fjernet. Vipa liker som kjent ikke skog, da er den mer utsatt for å bli tatt av for eksempel kråke og katt.

Når det gjelder åkerrikse så er faktisk Torvastad den beste plassen i hele Norge. De siste årene har så mange som 12 Torvastadbønder samarbeidet med kommunen for å ta vare på åkerrikse. Jeg vil benytte anled-

ningen til å takke for samarbeidet. Bøndene får kompensasjon for den avlingen de taper. Dette er en ordning som er frivillig for bøndene. I 2017 gikk 1/3 av alle pengene som brukes i Norge på åkerrikse til bøndene på Torvastad. Norsk ornitologisk forening trekker frem Torvastad i sin rapport for åkerrikser i Norge i 2018: «Nord på Karmøy i Rogaland har man i flere år jobbet aktivt med å hjelpe åkerrikse. Dette ser ut til å gi resultater, i form av noe som kan ligne på en liten, men stabil hekkebestand».

Et av tiltakene for å bevare sjøfuglbestanden er å gi skuddpremie på mink. Jeg vet at flere på Nord-Karmøy setter ut feller, blant annet gjør Bøtoppen en god innsats.

Ja minken er ett av problemene som sjøfuglene opplever. Minken kan ødelegge en hel koloni av måker eller terner på noen timer. Derfor jakter mange på dem. Bøtoppen har feller, og på den måten sørger de for at den flotte kolonien hettemåker overlever i Bøvatnet. På Torvastad har vi flere jegere som i tillegg til å bruke feller er ute med hunder og våpen. Enkelte år blir det tatt så mye som 40-50 mink på Torvastad. Mange av disse blir tatt på Feøy.

Måren stjeler også egg og unger. Hva blir gjort med den? Er det mange av den på Torvastad og bør det jaktes også på den?

Det er litt jakt på mår også. For noen år siden var det mye mår. Mange gir meg en tilbakemelding på at det nå er mye mindre mår. Den kan også gjøre skade. Måren er for eksempel sterk nok til å ødelegge fugekasser, og kan derfor spise fuglunger og egg. Måren er imidlertid en art som man vil ha i norsk natur. Den hører til her. Det motsatte gjelder minken. Den hører hjemme i Nord-Amerika, og er ikke ønsket i Norge. Derfor prøver man å bekjempe mink.

Vet om folk som setter ut feller. Man kan bare sette ut feller i et bestemt tidsrom. Fikk så vidt et glimt av den i Bjørgene engang.

Når man skal jakte mår er feller det beste. Mår kan jaktes 1. november til 15. mars.

Hva gjør kommunen for å ta vare på kulturlandskapet og hindre gjengroing?

Dette er et stort og omfattende tema. Kommunen har dessverre ikke ressurser til å gjøre så mange tiltak her. Generelt kan

det nevnes at gjennom norsk landbrukspolitikk har man krav om å drive jorda på en god måte. Dette gjelder imidlertid ikke utmark. Dessverre ser vi alle at det er mange steder som gror igjen både på Torvastad og i Norge ellers. Karmøy kommune prøver å gjøre noe på spesielt viktige steder. Dette gjelder for eksempel både Heiavatnet og Tjøsvollvatnet naturreservater. Videre har vi i noen områder med kystlynghei gått inn og sponset inngjerding, slik at bøndene kan ha dyr på beite. Dette er gjort på Dale for eksempel. Noen områder blir også brent. Lyngbrenning burde det vært mye mer av. I tillegg har vi noen områder som kommunen eier hvor bønder får beite. Akebakken i Litlabjerg er et eksempel på det. Det hadde ikke tatt mange år uten beiting før både akebakken og landskapet der hadde blitt «ødelagt» uten beiting med sauer.

Kan du si litt om hubroen og det Haugaland Kraft gjør i den forbindelse?

Hubro er en kritisk truet fugleart. Forskning viser at den har stor dødelighet på grunn av høyspentlinjer. Spesielt litt gamle 22 kV linjer som vi har en del av på Torvastad, er farlige. Hubroen er så stor at han kan få vingene på to ulike strenger, og får da strøm gjennom seg og dør. I tillegg er det en del som kolliderer med kraftlinjene. Haugaland Kraft har derfor lagt plastikkbeslag over strømledningene noen steder. Det er gjort på både Dale, Hauske og Grønningen. Aller helst vil Haugaland kraft og meg at linjene graves ned i bakken, men dette er selvfølgelig svært kostbart.

Rogaland sammen med blant annet Karmøy har laget egen klimaplan. Kan du i korte trekk si litt om hva den handler om?

Jeg har ikke jobbet med klimaplaner de siste 8 årene, så jeg vet ikke så mye. Generelt kan de sies at kommunedelplan for klima og energi viser hvordan Karmøy kommune har tenkt til å redusere sitt klimagassutslipp og energiforbruk. Det er listet opp ulike tiltak og virkemidler som kan medføre en reduksjon. Et av hoved-

målene i klima og energiplanen er at kommunen skal redusere klimagassutslipp og energiforbruk innen egen organisasjon.

«Hold Norge Rent» har arrangert strandryddedag siden 2011. I 2017 ble Karmøy beste kommune i Norge på strandryddedagen, og mange fortsetter på eget initiativ.

Kan man kontakte kommunen hvis man trenger hjelp til å frakte bort søppelet?

Ja det kan man. Vi hjelper gjerne. Vi kan også tilby sekker, hansker og containere hvis det trengs. Det har vi gjort mange steder på Torvastad. Karmøys innbyggere er flinke til å delta. Vi var kanskje ikke beste kommune i 2018, men i starten var vi det. Strandrydding er en måte vi kan hjelpe sjøfuglene våre på. I gjennomsnitt har en havhest 0,32 gram plastikk i magen. Det høres ikke mye ut, men det tilsvarer at noen putter 3 tomme boss sekker og 6 handleposer ned i magen på et menneske.

Har du noen tips til oss hvordan vi kan bruke mindre plast i hverdagen?

Ikke kjøp ting du ikke trenger. Reparer istedenfor å kjøpe nytt. Kjøp kvalitet fremfor kvantitet. Ta med egen drikkeflaske, og unngå å kjøpe vann som er blitt fraktet rundt i landet med trailer. Bruk handlenett. Gi gaver som kino-, teater- billetter, restaurantbesøk og annet som ikke er ting. Når det er sagt så er plast et supert produkt til mange ting. Det gjør blant annet at maten holder seg lengre før den blir ødelagt. Det igjen gjør at vi ikke kaster så mye mat. Det viktigste med plast er å hindre at det havner i naturen. Husk også at ting du kaster i do havner i sjøen. Q-tips, kontaktlinser, kondomer, med mer. Dette skal IKKE i do. Der skal bare tiss, bæsje og dopapir.

Mye sminke og tannkrem inneholder mikroplast. Ved å kjøpe svanemerkede produkter unngår du dette, i tillegg til å unngå andre forurensninger som er i sminke. Ellers er jo kunstgressknottene et stort miljøproblem. Når disse kommer utenfor fotballbanen forsvinner de ikke, men havner i naturen, i veikanter, i bekker, og til slutt i sjøen. Vannet fra kles-

vaskemaskina havner jo i sjøen, og gummigranulatene blir ikke rensert i kloakksystemet, men havner på havet.

Får vi egne beholdere til plast når vi begynner med ny søppelhåndtering?

Det blir ikke egen dunk for plasten.

Karmøy går for en helt ny teknologi hvor plast kastes i restavfallet. Det er maskiner som etterpå sorterer ut plasten, istedenfor at hver enkelt husholdning gjør det hjemme. Dette er enkelt for innbyggerne og bedre for miljøet. Et moderne sorteringsanlegg sorterer ut plasten i ulike typer, vasker og kutter opp plasten til granulat. Da blir den ferdig råvare til nye plastprodukter. Alle vil få ny type dunk, og samtidig egne dunker for matavfall og emballasje i glass/metall.

Det er også planter vi ikke ønsker i vår flora. Hvilke er det?

Det er veldig mange. Sitkagrana, som dominerer på Torvastad, er en av dem. Det er nok den viktigste også. Parkslirekne er en annen. Karmøy kommune bruker ganske mye midler på å prøve å fjerne og begrense disse. Parkslirekne har vi lite av på Torvastad heldigvis. Det er viktig at entreprenører som graver og flytter jord ikke tar med seg noen biter av denne til nye områder. Videre er det ulike mispler, som i tillegg til å være fremmede (fra utlandet) også kan føre til spredning av pærebrann. Spør gjerne på hagesentrene etter humlevennlinge arter, og arter som ikke er på fremmedartslista.

Om til slutt: Hvordan stiller du deg til Storøy Vindpark og de nye vindmøllene?

Det er flott med fornybar energi. Estetisk synes jeg vindturbinene på Storøy er ok. Vi lever ikke akkurat i uberørt natur her hos oss. Jeg er imidlertid redd vindturbinene vil drepe mange fugler. Svært mange trekkfugler følger kystlinjen, så vi er i «motorveien» for fugletrekk. Ellers vet jeg ikke nok om effekten av vindturbiner, sett opp mot subsidiene de får, og andre metoder å lage energi på, til at jeg skal uttale meg for eller imot.

Tjeld. Foto: Bodil Hagen

På legd i Torvastad

Samfunnets ansvar for fattige og eldre har endret seg. En eldre norheimsbu skrev i Kyrkjebladet i 1969 om en opplevelse hun hadde som barn 80 år tidligere.

”En av de første dagene av oktober kom en gammel kone til garden. Hun hadde bodd i ei stue som stod nede på vår eiendom. Nå var hun enke, syk og hadde ingen ting å hjelpe seg med. Så ble det hennes lodd å gå på omgangslegd.

Den gamle het Kristina Bakken, og hennes avdøde mann het Torkel. Jeg husker henne så godt der hun satt i sengen – med blårutet natt-trøye på seg – og drakk kaffe av en svær blomstret bukakopp med et tefat som en liten suppetallerken – og med en diger brun sukkerklump oppi. Hun satt og blåste i kaffien. Denne koppen var visst hennes eneste eiendom fra heimen. Jeg syntes hun var så pen der hun lå med det hvite håret og med hodnahue på hodet – og var så snill så snill.

Hun skulle være hos oss i 14 dager, og så skulle hun videre fra hus til hus. Jeg husker hun gråt da hun reiste fra oss. Her hadde hun det godt, men visste at hver 14 dag bød på nye overraskelser, når hun som en uvelkommen gjest skulle vandre fra heim til heim.

Vi har det bedre i dag. Takker vi for det?”

Forklaringer på ord som nå er ukjente:

Omgangslegd: Naboer tok seg av fattige og barnløse eldre. Denne eldre kona bodde i 14 dager på en gård før hun ble tatt hånd om på en annen gard. Senere ble det vanlig at kommunen betalte en viss sum til de som tok seg av fattige, eldre og uføre. I midten av 1920-årene bygde Torvastad kommune Gamlehjemmet.

Hodnahue: ei hue av bomull som koner brukte.

Bukakopp: En kopp som bulte ut på midten. Kommer av buk, mage.

1. rekke fra venstre: Margareth Steensnæs, Signe Storesund, Elin Karin Thuen, Solfrid Steensnæs, ??, Grethe Førland, Anne Berit Storesund, Kari Lyngholm, Else Brit Stange, Tove Veia, Marit Karin Øvrebø, Margareth Nesheim, Jorunn Karin Johansson.
2. rekke fra venstre: Ellen Karin Osnes, Åse Hausken, Inger Kise Pettersen, Heidi Nilssen, Anne May Robberstad, Åse Randi Haraldseid, ??, Ingunn Øvrebø, Anne Grethe Torvestad, Iren Hagesæther.
3. rekke fra venstre: Kirsten Vikingstad, Gerd Marie Velde, Asgjerd Widvey, Inger Feringstad, Thorhild Widvey, Svanhild Munthe, Lise Marie Haaland, Anne Brit Storesund, Mary Ann Lyngholm, Gro Torvestad, Ragna Thorsen, Olaug Vikingstad.
4. rekke fra venstre: Evelyn Vikshåland, Bjørg Tone Haaland, Margot Vikingstad.

Torvastad jentekor – 20 år

Helga Frimannslund som startet koret i 1949, fortalte at 20-30 jenter kom til første øving. ”Det var uråd å halda på tonen når me song i lag. Men so fekk eg hjelp av Astrid Torvestad, fru Espeset og fru Hellebust. Dei vart satt på kvar si stemme og då hekk det i hop.”

Da Helga Frimannslund reiste, overtok Kirsten Vikingstad med god hjelp av Asgjerd Widvey som dirigent. Her ser vi koret våren 1969.

Skogsstjerner og kusom. Foto: Bodil Hagen

Torvastad Idrettslag

Torvastad idrettslag
Telefon 52839516
Hålandsveien 170
4260 TORVASTAD
Epost: til@torvastad.no
www.torvastad.no

Ny daglig leder

Ingolf Steensnæs er ansatt som ny daglig leder i idrettslaget etter Ole Førland. Ole går av med pensjon fra 1.mai, etter 18 år som daglig leder. Ingolf starter i jobben 1.april, og dermed får vi heldigvis en liten overlapping.

Vi ønsker Ingolf velkommen, og er veldig glade for at vi har fått en så erfaren og dyktig Torvastadbu, til å overta denne viktige stillingen.

Her blir Ingolf ønsket velkommen av Helge og Laila Merethe.

SMÅPLUKK FRA 1995

-Torvastad I.L. rundet 50 år i 1995, og det ble blant annet feiret med stor jubileumsfest på Grendahuset der Harald Vedø og Magnus Steensnæs ble utnevnt til æresmedlemmer. Ellers ble det utgitt et 44 sider jubileumshefte som i bilder og tekst tok for seg klubbens historie.

-Vårt A-lag i fotball kjempet i 1994 i bunnen av 4.divisjon. I 1995 ble det KM-gull etter to seire over Hundvåg og opprykk til 3.divisjon. Juniorlaget var med i NM-cupen hvor det ble

4-5 tap for Vard i 1.runde etter suden-death. Målscorere for TIL var Terje Hausken (2), Ragnar Rossevik og Roar Bøe. Før sesongstart måtte for øvrig klubben gå ut i avisa og annonsere etter en seriøs og kvalifisert keeper til laget. Om det lyktes, vites ikke.

-Anne Margrethe Hausken (19) ble tildelt Karmøy kommunes kulturstipend for 1994 for sitt NM-gull og sølv i Jr-NM. Hun vant seniorklassen på kortdistansen i 1995 og ble dessuten Nord-Rogalands første landslagsløper. Dessuten ble Anne Kari Vikingstad(15)nr sju i Hovedløpet i orientering (NM for yngre) i Asker. Medtas må det også at TIL og Tuastad O-lag arrangerte KAR+MØY jakta i pinsehelgen med over 300 løpere.

-Friidretten arrangerte Torvastadspretten og Minispretten for 10.gang med henholdsvis 153 og 1003 deltagere. På friidrettsfronten vant ellers Oddvar Hausken NM-gull for veteraner på maratondistansen med 2.38.31 og ble nr to i Boston maraton i sin klasse, mens Leif Johnny Støle gikk til topps i Haugesund halvmaraton. Ellers løp Bjørn Gunnar Husby(20) 60 m innendørs i i Askim på sterke 7.15, mens han i Stavanger fikk notert 6,9 med manuell tid.

Ny styreleder

På årsmøtet til idrettslaget 11.mars ble Laila Merete Økland valgt til ny styreleder i Torvastad IL. Helge Pedersen som siste året har fungert som styreleder overtok som nestleder. Laila har i mange år vært lagleder og trener i idrettslaget, og vi er glade for at vi nå har fått en ny dyktig styreleder.

Ellers la idrettslaget fram et solid regn-

skap med et overskudd på kr 152.430,-. Vi tok opp et lån på 5 millioner kroner i forbindelse med rehabiliteringen av klubbhuset vårt. På grunn av tilskudd fra spillemidler(Norsk tipping), Karmøy kommune og momsrefusjon har vi nå redusert lånet med 3.5 millioner, og i løpet av 2019 vil vi bli gjeldfri.

Årsrapportene som ble lagt fram viser en økende aktivitet i avdelingene med mange ivrige og flinke utøvere, ledere og trenere.

BYGDAUTVALGET

Leder er Hans Petter Hjorth
Tlf: 40455286
epost hphjorth@hotmail.com

–Alle som har saker de ønsker at Bygdeutvalget skal arbeide med kan å ta kontakt med utvalgets leder.

AUT. PIANOSTEMMER
TELEFON: 41 29 92 41
WWW.PERKLAVER.NO

NORBAR MINERALS AS

nordjoreka.no

SNIK-SNØRE

TORVASTAD KFUK-KFUM FYLLER 125 ÅR I ÅR

Det hele begynte da foreningen ble startet i januar 1894. Og helt siden da har vi hatt kontinuerlig virksomhet med tilbud til barn og unge, voksne og familier. Faktisk er vi den eldste eksisterende forening for barn og unge på Karmøy. Vi er en av foreningene av alle typer foreninger på Karmøy som har eksistert sammenhengende siden oppstart.

Gjennom alle disse årene har vi hatt ulike kor, orkester, barnegrupper, familietreff, bibeltimer, basarer og mye mer. Hovedmålgruppen har vært og er fortsatt barn, unge og familier. Men i tillegg har vi hatt og har mange ulike tilbud til voksne.

Foreningen bygde Torvastad ungdomshus i 1934, som da var et av de største foreningslokaler på Karmøy. Huset er et av få i sitt slag, og er vurdert som en verneverdig bygning av Karmøy kommune.

I 2015 kjøpte Torvastad KFUK-KFUM det tidligere Torvastad herredshus av kommunen fordi ungdomshuset ble for lite for alle samlinger og aktiviteter. Så dagens bygningsmasse til Torvastad KFUK-KFUM er blitt større og inneholder mange ulike aktiviteter.

Jubileumsåret vil bli markert på flere måter hvor noen arrangement er rene jubileumsarrangement, mens andre er tradisjonelle arrangement hvor vi i tillegg kommer til å markere at vi er i et jubileumsår. Vi legger opp til et eget spennende jubileumslotteri, vi skal ha på plass et lite jubileumshfte og mye mer.

Her er de viktigste arrangementene:

15. juni	Sommermarked
28. september	Høstbasar
26.oktober	Jubileumsfest
27. oktober	KFUK-KFUM Festgudstjeneste i Torvastad kirke
30. november	Julamarked
31. desember	Ungdomsnyttårsfest i Torvastad Arena.

Vi inviterer ungdom fra hele Kretsen til et topp program.

Jubileumskomiteen består av Hjørdis Hausken, Truls Gautesen, Håkon Areklett og Bjørn Pedersen, men vi ønsker to personer til. Har du lyst til å bidra i noen av de komiteene vi må ha på plass, ta kontakt med oss.

Sammen kan vi få til det utrolige.

Søndag 31. mars arrangerer Avaldsnes 1 KFUK-KFUM-speidere KARMØYDALTEN i Visnes fra kl.11

Karmøydalten arrangeres en gang i året av ulike speidergrupper på Karmøy. Dette året er det jentespeiderne på Avaldsnes som står som vertskap, og da blir det i Visnes. Torvastad KFUK/KFUM-speidere, er med som postmannskap.

Karmøydalten er ei turløype, som vil gå rundt ridestiene i Visnes, med innlagte poster. Her blir det oppgaver som handler om førstehjelp, natur, barne-TV og mye annet. Man rusler gruppevis rundt i løypa og løser oppgaver, etter beste evne. Det er ingen premiering – dette er BARE for gøy!

I Fransahagen vil det stå klar varme griller, som kan benyttes av alle som vil, i tillegg vil det bli salg av kaffi/kaker og grillmat. Ta med familie, naboer, venner - og gå en annerledes søndagstur!

Vi håper at mange fra Torvastad vil ta turen til Visnes denne søndagen! ALLE er hjertelig velkomne!!

Klosterklokker. Foto: Bodil Hagen

Safeplay as Tlf: 911 64 969	HAGIA KARMØY	<i>Nord Karmøy Sveis as</i> 4260 Torvastad Tlf. 52 83 80 71
 HAUGALAND KRAFT din egen kraft	KIWI mini pris TORVASTAD Tlf. 52 83 97 07	EIN EKTA LOKALBANK Skudenes & Aakra Sparebank
SpareBank 1 SR-BANK	Smørbrød, kaker og koldtbord Leveres på døren! <i>Margrethes' Catering</i> 4260 Torvastad Margrete Munthe Tlf. 52 83 08 23 – 478 05 138	Bavaria
Lorentz Storesund & Sønner Oljebunkers Tlf. 52 83 98 83 - Storesund 4260 Torvastad	Tannlege Siv Storesund Tlf.: 52 01 08 61	 smart marine
STORESUND FRISOR Charlotte G. Gabrielsen daglig leder • Monica Hallqvist • Anja S. Sørensen • Maria Storesund • Bjørgeveien 38 4260 Torvastad Timebestilling: 52 83 93 10	Tannlege Anna Benedicte Pugerud Tlf.: 52 01 08 65	Kåre Hognaland MASKIN & TRANSPORT Storasundsv. 119 - 4260 Torvastad Tel.: 52 83 24 92 - Fax: 52 85 01 65 Mobil: 959 33 110 Anlegg - stykkgoods - semitransport
 KARMSUND SERVICEBASE	 FRIESTAD KJØKKEN & INTERIØR AS Vestheimvegen 33 4250 Kopervik Tlf. 52 84 50 90	Alt innen VVS Bademøbler m.m. Storesund Rør Tlf 52 83 09 28
 BYGGMESTER LEIF KARSTEN HAUSKEN 913 76 922 Byggmester Leif Karsten Hausken Storesund 4260 Torvastad Mobil 913 76 922 Privat 52 83 92 83	Hillesland & libris elite // foto Følg oss på Instagram Følg oss på Facebook	Gynekolog Gunnvor Storesund Tlf.: 52 72 44 40
 Karmøy BEGRAVELSESBYRÅ Normisjon Døgnvakt: Telefon 52 81 62 22 Jostein Høyvik Tlf. 99 00 58 88 Lars Haga Tlf. 90 89 05 56 Dag Vister Hansen Tlf. 40 44 89 10 TIL TJENESTE I MER ENN 35 ÅR I KARMØY E-post: post@karmoybb.no - www.karmoybb.no	 Knutsen & Stange AS Bjørgeveien 59, 4260 Torvastad Tlf. 95 99 69 09/ 95 74 74 74	iMi BEGRAVELSESBYRÅ Strandgt. 192 - Tlf. 52 70 19 70 www.imibb.no - Epost. post@imibb.no Vi ordner alt ved begravelser og bisettelser i byen og distriktet
 GEMINOR	 KBS KARMØY BYGDESERVICE BA 52 84 67 84 – 900 97 564 Graving – Betongarbeid – Naturstein	 BEGRAVELSES BYRÅET A-S 52 71 54 40 - Ferkingstadgt. 2 BEGRAVELSER - BISETTELSE - GRAVMINNER

Superonsdag!

Annenhver onsdag blir det fullt av liv og røre på aktivitetshuset på Torvastad. Klokka halv ett kommer elever i 5. - 7. klasse for å være med på Superonsdag. Vanligvis er det ca 15-16 barn som møter. De sultne elevene blir ønsket velkommen med vafler eller lapper før de får en halvtimes økt med trosopplæring.

Etterpå er det elevene sammen med menighetspedagog Synnøve som lager dagens middag. Barna er kjempefinke til å lage mat, og de får nok av matlagingsutfordringer av Synnøve, som planlegger menyen. På menyen har det til nå blant annet stått taco, vårruller, karbonader og pommes frites, pølser og potetstappe, og betasuppe med klumper (melboller). Superkokkene jukser ikke på kjøkkenet; her lages alt fra bunnen. Det blir helt sikkert satt pris på av de som får lov til å nyte delikatessene til middag; barna selv, deres familier, og andre familier som kommer med barna sine for å delta på Kor og lek, eller Torvastad barnegospel eller i bandet (barn fra 1. til 7. klasse). Måltidet er rimelig. Det koster bare kr 120,- for en hel familie å spise på Superonsdag.

Etter middagen er det andakt for alle, før kor- og bandøvelse starter. Etter en musikalisk halvtime med enten synging eller spilling, er det en halvtime med forskjellige valgfrie aktiviteter for alle. Det er god variasjon i aktiviteter man kan velge på Superonsdag; det kan være for eksempel fysisk aktivitet, dans, band, språk-kurs, fotogruppe. Programmet avsluttes kl 18.00 med velsignelsen.

Superonsdag kom til Torvastad høsten

2018 etter inspirasjon fra Avaldsnes, som har Supertirsdag. Synnøve får hjelp fra frivillige voksne til praktiske oppgaver, i tillegg har hun veldig god hjelp i dyktige MILK'ere og LIV'ere som har sine konkrete oppgaver på Superonsdag. MILK'ere er ungdommer som går i 10. klasse og oppover som deltar på MiniLederKurs, LIV'ere er ungdommer fra 16 til 19 år som deltar på kurset Lederene I Vekst. De Superonsdagene som har vært, har gitt mange gode stunder og opplevelser for både små og store. Vi får håpe at Superonsdag er kommet for å bli på Torvastad!

Fakta om Superonsdag:

- Startet høsten 2018
- En del av menighetens trosopplæring
- For barn fra 1 – 13 år og deres familier
- Skjer annenhver onsdag
- På aktivitetshuset på Torvastad

Program på Superonsdag:

- 12.30 Vafler eller lapper
- 13.00 Trosopplæring
- 13.30 Middagslaging, lekser, sjakk, m.m.
- 16.00 Middag
- 16.45 Andakt
- 17.00 Kor & Lek for 1- 5 år
- Kor og band for 6 – 13 år
- 17.30 Aktiviteter
- 18.00 Avslutning med velsignelse

Kalenderen - kirke og bedehus

Søndag 31.mars	kl 11:00 Bjørgene grendahus, avslutning dåpsskolen,
Søndag 31.mars	kl 19:00 Håland bedehus, Det Norske Misjonsselskap
Mandag 1.april	kl 19:00 Hauge bedehus, bønnemøte
Søndag 7.april	kl 11:00 Torvastad kirke, fasteaksjon
Søndag 7.april	kl 19:00 Håland bedehus, Norsk Luthersk Misjonssamband
Tirsdag 9.april fra ca kl 17	Fasteaksjonen i bygda til Kirkens Nødhjelp
Palmesøndag 14.april	kl 11:00 Torvastad kirke
Palmesøndag 14.april	kl 19:00 Håland bedehus, Den Indre Sjømannsmisjon
Skjærtorsdag 18.april	Fellesgudstjeneste, se avisa eller menighetens Facebookside
Langfredag 19.april	kl 11:00 Torvastad kirke
Påskeaften 20.april	kl 13:00 Feøy bedehus, båt fra Kveitevika kl 12:25
1.Påskedag 21.april	kl 11:00 Torvastad kirke
Onsdag 24.april	kl 18:00 TGIF Samtalegudstjeneste med konfirmentene
Søndag 28.april	kl 11:00 Torvastad kirke, 50års konfirmantsamling
Søndag 28.april	kl 19:00 Hauge bedehus, Normisjon
Mandag 29.april	kl 19:00 Håland bedehus, bønnesamling
Lørdag 4.mai	kl 11:00 Torvastad kirke, konfirmasjonsgudstjeneste
Søndag 5.mai	kl 11:00 Torvastad kirke, konfirmasjonsgudstjeneste
Mandag 6.mai	kl 19:00 Hauge bedehus, bønnemøte

Søndag 12.mai	kl 19:00 Hauge bedehus, Det Norske Misjonsselskap
Fredag 17.mai	ca kl 11 17.maigudstjenste, Torvastad skole- og kultursenter
Søndag 19.mai	kl 11:00 Torvastad kirke
Søndag 19.mai	kl 19:00 Hauge bedehus, Norsk Luthersk Misjonssamband
Mandag 20.mai	kl 19:00 Håland bedehus, bønnemøte
Søndag 26.mai	kl 11:00 Torvastad kirke, Tårnagentene
Søndag 26.mai	kl 19:00 Hauge bedehus, Den Indre Sjømannsmisjon
Søndag 2.juni	kl 11:00 Bjørgene Grendahus
Søndag 2.juni	kl 19:00 Håland bedehus
Mandag 3.juni	kl 19:00 Hauge bedehus, bønnemøte
1.Pinsedag 9.juni	kl 11:00 Torvastad kirke
Søndag 16.juni	kl 11:00 Torvastad kirke

17.mai-fest på Ungdomshuset

Redaktøren i Haugesunds Avis, Einar Tho, held festtalen på markeringa av grunnlovsdagen på Ungdomshuset om kvelden 17. mai i år. Tho har budd på Torvastad i mange år, og har fortid frå mellom anna Telemark og Stavan-ger. I festkomiteen sit mellom andre Evy Vikingstad og Jon Ådnøy. – Me arbeider under mottoet «tradisjon og fornying», opplyser dei.

Per Drevland ble utfordret om å skrive noe.

Per valgte et fint dikt skrevet i 1729 av Gerhard Tersteegen.

GUD ER HER TIL STEDE

*Alt du gjennomtrenger,
la ditt lys,
det rene,
med min sjel
seg helt forene!
Som de minste blomster,
åpner sine skåler
for å fange
solens stråler,
la meg så
stille stå
og ditt lys, det klare,
Alltid det bevare.*

OFFEROVERSIKT AUG-DES 2018

19.08 Kirken	Torvastad menighet	3 555
26.08 Kirken	NMS Estland (Misjonpro)	6 584
02.09 Grendahuset	KRIK kristen idrettskont	1 200
09.09 Idrettsplassen	Torvastad KFUK/KFUM	3 408
16.09 Kirken	Torvastad menighet	4 008
23.09 Kirken	Utstein Pilegrimsgard	4 260
30.09 Kirken	Trosoppl, Torvastad menig	6 363
07.10 Kirken	Torvastad KFUK/KFUM	6 048
21.10 Grendahuset	TV-innsamlingsaksjonen	1 039
28.10 Kirken	Torvastad menighet	4 537
04.11 Kirken	Norges KFUK/KFUM	6 866
11.11 Kirken	Torvastad menighet	7 283
18.11 Kirken	Torvastad KFUK/KFUM	8 541
25.11 Kirken	Torvastad menighet	1 802
02.12 Kirken	Torvastad KFUK/KFUM	2 603
09.12 Kirken	Trosoppl, Torvastad menig	3 000
16.12 Kirken	Torvastad menighet	3 525
24.12 Kirken	Kirkens Nødhjelp (1.gudtj)	17 279
24.12 Kirken	Kirkens Nødhjelp (2.gudstj)	9 254
25.12 Kirken	Sjømannskirken	9 039
26.12 Feøy bedehus	NMS Estland (Misjonspro)	1 701

DØPTE I TORVASTAD

9.des Alvilde Konstanse Vikingstad
6.jan Anne Marie Dickson Lie
13.jan Kornelius Rød Hansen
27.jan Theo Espevoll Rød

DØDE I TORVASTAD

Christoffer Christiansen Jünger, født 16.08.1994, gravlagt 14.12.2018
Kenneth Magnus Storesund, født 02.12.1950, gravlagt 04.01.2019
Klara Pauline Torvestad, født 08.01.1923, gravlagt 22.01.2019
Arne Johannes Dalland, født 25.02.1939, gravlagt 05.02.2019
Siv Ellen Dagsland, født 18.03.1967, gravlagt 08.02.2019
Kjetil Sandvik, født 17.05.1966, gravlagt 22.02.2019
Jarle Hegerland, født 16.06.1972, gravlagt 26.02.2019 (Norheim kirke)
Ann Cathrin Losvik, født 08.01.1971, gravlagt 26.02.2019 (Norheim kirke)

STRIKKEKAFE MED KVELDMAT! TERAPI I HVER MASKE!

En gang i måneden arrangeres det strikke kafe på KM – huset på Torvastad. Fortrinnsvis damer i alle aldre.

I tillegg til det kreative er det ment som en møteplass for folk i bygda der man kan bli bedre kjent.

Det er for lengst slått fast at strikking gjør godt for helsen.Det forebygger demens, det reduserer stress samtidig som du skaper noe med hendene.

Strikkebølgen som har skyllet over landet de siste årene ser ikke ut til å avta, imens er det bare til å la pinnene gå.....Utover kvelden serveres det også kveldsmat.

Strikkingen foregår fra 1930 til 2130.

Bodil

Onsdag 6.mars var det igjen pilegrimsvandring fra Grendahuset til kirken hvor det var en skriftemåls-gudstjeneste. Underveis på vandringen hadde vi flere stopp med salmesang, bibellesning og bønn. I det heller sure været, var det 12 vandrere for hele turen. (Fotograf Bodil ble med et stykke for å ta bilder, men det ble vel mørkt.) Bildet er fra starten på Grendahuset.

Bårehus m/fasiliteter/Kjerkestua/Nybygget/??? Hva heter barnet?

I årsmeldinga for 2016 sto det at «arbeidet med bårehus m/fasiliteter er godt i gang.» Nå står bygget der. Me har fått et verdig bårehus, gode arbeidsforhold for kirkegårdsarbeideren og en tjenlig kjerkestue. Mange års drømmer og presserende behov har fått sin løsning. Nå er det opp til oss alle å bidra til å nytte kjerkestue-delen.

Den 07.11.2018 ble bygget innvidd med innbudte gjester og kirkevergen som vert. Påfølgende søndag tok menigheten det i bruk med utvidet kjerkekaffi. Arne Haldorsen viste begge ganger en video-presentasjon om prosjektet. Senere har

der vært regelmessig kjerkekaffi, frokost, samling etter TGIF-gudstjeneste og samlinger for menighetsråd, fellesråd og stab. Kjerkestua har også vært utleid ifm dåp, minnemøter etter gravferd og familiesamling. Det er mulig å dekke til maksimalt 54 personer, og leien er Kr. 2.500,-.

Byggeprosjektet er likevel ikke helt ferdig. Vi er forpliktet til å rive det gamle bårehuset. Da vil vi trenge dugnadshender. Siktemålet er å få dette gjort før sommerferien og opparbeide «uteplass». Planleggingen er i gang.

Vi er heller ikke helt i mål på finan-

sieringssiden. I byggeprosessen ble gjort noen forbedringer som ikke var budsjettet, men som nok alle er glade for, hellene foran hovedinngangen og den fine steintrappa. Vårt eget «Gi en stol»-prosjekt har foreløpig ikke nådd det oppsatte mål, men det er ikke avsluttet. Det er fortsatt mulig å bidra via kto. 3361.14.00581. Bidrag gir rett til skattefradrag.

Takk til alle som har bidradd med små og store gaver.

NOS

En sangkveld med Prøysenviser og tur ut i det blå

Scala er i full gang med å øve inn sanger som skal presenteres i en Prøysencabaret under vignetten: Alf

”I bakvendtland kan alt gå an...?” Det er dette Scala i disse dager prøver å finne ut av. Koret er i full gang med å øve inn sanger og som vi skal presentere under nevnte vignett. Alf Prøysen har skrevet mange viser som har fått glade og sangbare melodier. Hva med Nøttelite, Teddybjørnen. Helene Harefrøken, Bolla pinnsvin, Lillebrors vise og ikke minst Sparegrisen – den vil de eldste av oss huske: ”Å, du gode sparegrisen min, nå skal du få ettoringen din...” Sangene kommer på løpende bånd – i 4-stemmig sang, eller som unison sang sammen med publikum. Når skal så denne Cabareten være, følg med på Scala sin Facebook side.

En sang som også er med i cabareten er Blåbærturen, og da kommer tankene inn på Ut i de blå-turen som Scala skal ha 31. mars. Da går turen til Imsland, Sand og Bjoa. En kortur uten sang, er dårlige greier, koret skal synge i gudstjenester i Imsland og Bjoa kirkene – På Sand er vi kun innom for en bedre middag. Om vi kommer til å synge Hompetitten underveis, eller får se Den første løvetann, det får vi se når det kommer en dag i mårrå.

Håkon A